

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

navrhovatele: **Ing. R.I.**

za

účasti:

1) Městský úřad Ostrava – Poruba

sídlem Klimkovická 55/28, 708 00 Ostrava-Poruba

2) Magistrát města Ostravy

sídlem Prokešovo náměstí 8, 729 30 Ostrava – Moravská Ostrava

3) Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová a nezávislí kandidáti

jednající volebními zmocněnci RNDr. J. Ž.

(ve věci neplatnosti voleb

do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava - Poruba) a

Ing. V. G. (ve věci neplatnosti

voleb do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava)

4) Komunistická strana Čech a Moravy

jednající volebním zmocněncem M. P.

5) Ostravak

jednající volební zmocněnkyní M.K.

6) ANO 2011

jednající volebními zmocněnci R. V. (ve věci neplatnosti voleb

do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava - Poruba) a

M. N. (ve věci neplatnosti

voleb do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava)

7) Česká pirátská strana

jednající volebním zmocněncem R. Ř.

(ve věci neplatnosti voleb do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava - Poruba)

a Bc. P. N. (ve věci neplatnosti

voleb do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava)

8) Česká strana sociálně demokratická

jednající volební zmocněnkyní Bc. J. V.

9) Občanská demokratická strana

jednající volební zmocněnkyní M. F.

10) Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)

jednající volebním zmocněncem L. V.

Shodu s prvopisem potvrzuje

ve věci neplatnosti voleb do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Poruba a do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy, konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným krajskému soudu dne 19. 10. 2018 v 9:15 hod. se navrhovatel domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Poruba a současně do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy, konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018.
2. Ve velmi obsáhlém návrhu navrhovatel vymezil následující důvody, pro které se domáhá vyslovení neplatnosti voleb:
 - dosavadní zastupitelé zneužili svěřeného majetku v jejich správě a získali tak nezákonnou výhodu, kterou jiné politické subjekty neměly. Porušily tak ust. § 69 odst. 4 a § 39 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, když záměr obce pronajmout pozemky musí být dopředu zveřejněn. Jednotlivá umístění reklam kandidujících subjektů na pozemky Statutárního města Ostravy měla být schválena zastupitelstvem a následně měly být zaplacený místní poplatky za zábory ploch, než bude schváleno jejich odstranění. Obdobné platí také o kavárně ANO, která byla provozována bez řádného povolení společností, která nevlastní řemeslnou živnost. Na uvedené nezákonnosti navrhovatele upozorňoval e-mailovou korespondencí primátora Ostravy Ing. T. M. i JUDr. L. S., představitele hnutí Ostravak;
 - nelegální využívání billboardů v předvolební kampani je podle zákona o regulaci reklamy správním deliktem a bez nabývacího titulu stavby – povolení k užívání je také daňovým trestným činem v rámci plateb DPH a daní z příjmů;
 - rovnost příležitostí v rámci předvolebního boje je nutno vnímat tak, že všechny subjekty budou mít na startu stejné postavení, tj. že budou dodržovány platné zákony, přičemž zacházení jedince se získaným mandátem v „cíli“ nesmí mít vliv na celkový výsledek, který je také v souladu se zákony. Nerovnost příležitostí a diskriminace možností provádět legální předvolební kampaň představuje široké spektrum činností preferenčního zacházení s majetkem města nebo vylučování ze soutěže, kdy docházelo k ohrožení možnosti rovného uplatňování volebního práva;
 - vlastnictví města v podobě sloupů veřejného osvětlení a staveb technické infrastruktury je zneužíváno v rozporu se zákonem k umístování reklamních sdělení, přitom ohrožuje bezpečnost silničního provozu. Reklamy jsou umístěny také v rozporu s katastrálním zákonem, zákonem o pozemních komunikacích, stavebním řádem a platným Územním plánem města Ostravy (článek 11 odst. 3 a 5 Listiny základních práv a svobod – dále jen „Listina“). Nikdo přitom nesmí zneužívat veřejné vlastnictví a majetek státu k získání vlastních výhod v rámci předvolební kampaně jen proto, že ve stejné době majetek státu, kraje nebo města spravuje (článek 20 odst. 4 Listiny). Politické subjekty kandidující v komunálních volbách do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy a zastupitelstva

Shodu s prvopisem potvrzuje

městské části Poruby neměly rovný přístup k voleným funkcím. Ti, kteří dodržovali zákony, byli znevýhodněni v oslovení voličů, oproti těm, kteří dodržování platných zákonů nedbali (článek 21 odst. 4 Listiny);

- společnosti provozující billboardy mají za to, že k realizaci těchto staveb, větších než 0,6 m² nepotřebují stavební povolení ani ohlášení. Mnohdy mají k dispozici pouze nájemní smlouvu s majitelem pozemku. Ne na každém druhu pozemku (např. zahrada nebo komunikace) lze postavit stavbu nebo zařízení pro reklamu. Stavby pro reklamu bez ohledu na jejich velikost a způsob provedení nejsou příslušenstvím pozemků. Stejně tak nejsou příslušenstvím pozemků, u nichž je nepřípustné využití pro reklamu dle Územního plánu města Ostravy. Navrhovatel předpokládá, že nesoulad mezi záznamem v katastru a zjištěnou skutečností budou chtít kandidující subjekty svést na třetí strany s tím, že jednaly za úplaty a nebyla tak dotčena jejich dobrá víra. Kandidující subjekty však o všem věděly dopředu. Navrhovatel opět zdůraznil e-mailovou korespondenci vedenou s představiteli politických hnutí ANO 2011 a Ostravak. Dle zákona o regulaci reklamy jakékoliv šíření reklamního sdělení na stavbě pro reklamu, která nebyla realizována v souladu se stavebním řádem, je správním deliktem. Kandidující subjekty přitom jednaly vědomě;
- v Ostravě-Porubě na Alšově náměstí byla provozována kavárna ANO. Navrhovatel za přítomnosti přivolaného strážníka městské policie dne 27. 9. 2018 upozorňoval primátora města Ostravy, že politické hnutí ANO porušuje v rámci provozu kavárny stavební zákon a také hygienické předpisy. Žádná náprava však zjednána nebyla. Provoz kavárny ANO vykazuje jednoznačně všechny prvky podprahové reklamy – tzv. priming, v rámci kterého docházelo ke kupování hlasů v komunálních volbách do Zastupitelstva Statuárního města Ostravy a městské části Poruba. Tomu nasvědčuje také fakt, že častými hosty kavárny byly osoby ve věku 60 a více let, tj. osoby snadno ovlivnitelné podprahovou reklamou, s možností zavázat se k dalším krokům vůči politickému hnutí ANO v rámci tajného hlasování ve volbách. Navrhovatel má za to, že míra účasti ve volbách v kombinaci s primingem hrubě ovlivnila výsledek voleb. Priming je praktika, kterou volič vědomě nevnímá, je jí však ovlivněn. Konkrétně v podobě kavárny tak, že nejprve dostane dar, a to takovým způsobem, aby byl přesvědčen o správnosti podávaných informací v rámci kavárny a v blízké budoucnosti pak vykoná cílený krok – vhození konkrétního hlasu do volební urny. Podle navrhovatele je taková praktika podle zákona o regulaci reklamy nepřípustná. Na této reklamě byly uvedeny názvy společností Silver B. C. s. r. o. a Production Team, s. r. o., ani jedna z nich však nemá v obchodním rejstříku řemeslnou živnost hostinství, přesto kavárnu ANO provozovaly. V kavárně ANO nebyla žádná informace o provozovateli, o tom, kde a jakým způsobem reklamovat služby, na koho se obrátit v případě žaludečních nevolností nebo kontaminovaných potravin, nechráněné koblihy ležely v perforovaných přeprávkách přímo na zemi, takže nebyly splněny ani základní hygienické požadavky. Absentovaly také informace o složení potravin a alergenech a nebyly vydávány účtenky EET. Jednalo se tedy o nelegální chování osob a politických subjektů v rámci voleb, čímž došlo k neplatnému získání mandátů. Služby i prodej zboží v podobě knih, koblih a kávy byly nabízeny za protihodnotu ve formě nepeněžního plnění zákazníkem, takže společnost nabízející služby a výrobky v kavárně ANO kupovala hlasy pro politické hnutí ANO na území celé Ostravy v místech, kde byly kavárny umístěny;
- v další části návrhu poukázal navrhovatel na to, že v souvislosti v provozem kaváren ANO byl porušen zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění, zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, v platném znění, vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických

požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, v platném znění. K prokázání svých tvrzení navrhovatel odkázal na přiloženou fotodokumentaci;

- navrhovatelem předložené důkazy (fotodokumentace) dokumentují, že stavby pro reklamu užívané ve volbách ovlivňovaly voliče v rozporu s platnými zákony. Kdyby byly zákony dodržovány, nikdy by tímto způsobem potencionální voliče neoslovili. Tímto jsou vydávány kandidujících subjektů na volby nezákonné a existuje tak podezření na úmyslné daňové úniky agentur, které si od města a dalších tyto pozemky pronajímají, s cílem získat je jako „vyprané finance“ zpět ve formě daru kandidujícímu subjektu, který již jako zastupitel a člen kandidujícího subjektu nakládá s veřejným majetkem;
 - hnutí Ostravak a Občanská demokratická strana využívaly v předvolební kampani k šíření reklamy městskou hromadnou dopravu dotovanou z veřejného rozpočtu a tím zvýhodnily vlastní kandidáty. Takovou kampaň přitom spolufinancuje daňový poplatník, tedy i voliči jiných politických stran a hnutí. Politické hnutí Ostravak ve volbách do zastupitelstev Statutárního města Ostravy a městské části Poruba využívalo v rámci předvolebního boje k šíření vlastní inzerce prostředky městské hromadné dopravy a zvýhodnilo se tak v rozporu se zákony. Podle navrhovatele existuje podezření, že díky JUDr. L. S. z hnutí Ostravak získalo jeho hnutí v rámci předvolebního boje výhodu, kterou by nemělo, pokud by byl zachován princip rovnosti stran. „P. S.“ a obecná hesla komunálních voleb tohoto hnutí byla umístěna na mnohých dopravních prostředcích MHD v Ostravě. Jedná se v podstatě o kampaň „dva v jednom“, kdy nelze rozlišit, zda jde o kampaň do Senátu ČR nebo o komunální volby. JUDr. S. je členem představenstva politického hnutí Ostravak a zároveň členem rady Statutárního města Ostravy. Současně je také členem dozorčí rady Dopravního podniku Ostrava a. s. Navrhovatel má podezření ze střetu zájmů a pochybnosti o legálnosti financování předvolební kampaně v rámci voleb do Senátu ČR. Statutární město Ostrava je dle výpisu z obchodního rejstříku jediným akcionářem Dopravního podniku Ostrava a. s. Navrhovatel má za to, že komunální volby do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy a městské části Poruby představují „bílého koně“ pro ukrytí nežádoucích výdajů pro volby do Senátu ČR. Množství inzerce na autobusech ostravské MHD s „P. S.“ a dalšími hesly, nemůže odpovídat částce maximálně 40 000 Kč včetně DPH;
 - závěrem navrhovatel shrnul, že pro uvedené skutečnosti je přesvědčen, že volby do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy a Městské části Poruba neproběhly v souladu se zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „zákon č. 491/2001 Sb.“); a jejich výsledek a způsob vedení kampaně nebyl čestný, ani v souladu s platnými právními předpisy a hrubě ovlivnil výsledek tajného hlasování. Svá tvrzení navrhovatel doložil 227 fotografiemi s popisem z jednotlivých částí města, jimiž dokumentuje realizaci předvolební reklamy, a dále důkazem č. 228 – e-mailovou korespondencí adresovanou představitelům hnutí ANO 2011 a Ostravak, týkající se zneužívání obecního a krajského majetku ve prospěch politických stran a třetích osob.
3. Podle ust. § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování, anebo neplatnosti volby kandidáta.

4. Krajský soud po zjištění, že návrh byl podán ve lhůtě stanovené § 60 odst. 1 věty druhé zákona č. 491/2001 Sb., projednal tento návrh, a to podle ust. § 90 odst. 3 věty poslední s.r.s. bez nařízení jednání.
5. Návrh směřuje k vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Poruba a do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava.
6. Navrhovatel nijak nekonkretizoval, jaké dopady mohl mít jím popisovaný průběh volební kampan, a volbu kterých volebních subjektů mohl ovlivnit. Sdělil jen v obecné rovině svou úvahu o možném negativním vlivu na volby do obou zastupitelstev.
7. Neplatnosti voleb do obecních zastupitelstev se lze domáhat jen za podmínky, že je tvrzeno porušení zákona č. 491/2001 Sb. Navrhovatel tvrdí porušení různých právních norem; zmiňuje zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), zákon č. 183/2006 Sb., o Územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, vyhlášku č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných a také Územní plán Statutárního města Ostravy. Není však úkolem volebního soudu, aby při přezkumu volebních věcí posuzoval dodržování právních norem týkajících se jiných oblastí výkonu státní správy. Ve vztahu k zákonu č. 491/2001 Sb. navrhovatel žádné konkrétní porušení jeho ustanovení nenamítá. V obecné rovině návrh směřuje proti vedení volební kampaně především hnutím ANO 2011, hnutím Ostravak a Občanskou demokratickou stranou. Ust. § 30 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb. stanoví na volební kampaň v podstatě jediný požadavek, a to zachování rovnosti volební soutěže. Navrhovatel v podaném návrhu namítl zneužití reklamních ploch stávajícími zastupiteli městského obvodu Ostrava-Poruba a Statutárního města Ostravy, ovšem toliko v rovině svých domněnek a spekulací a aniž by uvedl, které subjekty a jak konkrétně byly poškozeny.
8. Volební soudnictví je založeno na principu ochrany mandátu a ne každé zjištěné a prokázané porušení zákona, musí nutně vést k tak závažným důsledkům, jakým je nezvolení zastupitelského orgánu (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 12.12.2006 sp. zn. I. ÚS 768/06). Je nutno mít na zřeteli také to, že volební soudnictví je založeno na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru, nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoliv jako pouhou abstraktní možnost, nýbrž je třeba ji v řízení řádně prokázat (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 29.1.2007 sp. zn. IV ÚS 787/06). V posuzované věci je však návrhové tvrzení vedeno toliko v obecné rovině neprokázaných domněnek a spekulací, takže tvrzené porušení zákona č. 491/2001 Sb. nelze považovat za prokázané, a proto se nelze zabývat ani existencí objektivní příčinné souvislosti návrhového tvrzení a složení zastupitelských sborů.
9. K tvrzenému „primingu“, jehož se podle návrhového tvrzení měl dopustit volební subjekt ANO 2011 vůči návštěvníkům improvizovaných „kaváren ANO“ jako potencionálním voličům, krajský soud uvádí, že dle ustálené judikatury správních soudů nelze považovat za porušení zásad čestného a poctivého vedení volební kampaně, směřuje-li volební kampaň pouze k určitým skupinám voličů (srov. přiměřeně rozhodnutí NSS ze dne 26. 6. 2006 sp. zn. Vol 17/2006, publikované ve Sb. NSS pod č. 962/2006).

10. Závěrem krajský soud zdůrazňuje, že „Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Naše volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tj. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto směru třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového, nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality. Řízení je tedy založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (článek 6 Ústavy České republiky)... z toho třeba dovodit, že rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát“ (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 21.6.2005 sp. zn. Pl.ÚS 73/04). V posuzované věci nebylo prokázáno, že by navrhovatelem tvrzené vady volební kampaně způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči ve volbách do zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Poruba a Statutárního města Ostrava rozhodli jinak.
11. Soud shrnuje, že ve způsobu vedení předvolební kampaně, jak ji popsal navrhovatel, neshledal z důvodů rozvedených výše porušení principu svobodných voleb. Na základě uvedené argumentace krajský soud návrh podle ust. § 90 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodný zamítl.
12. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodnění ust. § 93 odst. 4 s.ř.s., podle něhož ve věcech voleb nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky.

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku soudu.

Ostrava 30. 10. 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje